

Allium – Vasteplant uien, op weg naar een vaste plaats in het sortiment

Dr. P.C. de Jong

Het geslacht *Allium* is met ruim 700 of misschien wel 800 soorten een zeer groot geslacht. Het is dan ook niet zo verwonderlijk dat de kennis van de soorten van dit geslacht nog veel hiaten vertoont. Het geslacht bestaat uit bolgewassen, waarbij bij diverse soorten de bollen op een wortelstok staan. Deze worden gezien als vaste planten. Hieronder zijn er enige die als tuinplant meer aandacht verdienen.

De vasteplant uien zijn zeer winterhard en komen in het voorjaar al vroeg in blad, dat tot in de herfst groen blijft. Dit in contrast met de meeste bol-uien, waarvan het blad al verwelkt voor of tijdens de bloei. Zowel de bloemen als het blad hebben sierwaarde. De bloeiperiode is vanaf half juni en dus na de bol-uien. Tijdens de bloei worden ze druk bezocht door tal van insecten. In dit artikel zal aandacht worden besteed aan een beperkt aantal soorten dat in cultuur is. Het aantal benaamde selecties daaruit is nog zeer bescheiden. De soorten kunnen gemakkelijk van zaad worden vermeerderd. De cultivars blijven alleen soortecht als de vermeerdering vegetatief, door scheuren, gebeurt.

Het geslacht *Allium*

Onderzoekers zijn het er over eens dat het enorm soortenrijke geslacht *Allium* monofyletisch is en dus afstamt van één gemeenschappelijke voorouder. De soorten zijn verspreid over het gehele Noordelijk Halfrond met grote aantallen in het Middellandse Zeegebied (165), Noord-Amerika

(124) en China (138). Op het Zuidelijk Halfrond zijn nog twee soorten bekend in Argentinië en Chili en één in Zuid Afrika. De meeste soorten zijn te vinden in berggebieden. Bij de soorten is er een duidelijk onderscheid tussen de echte bollen en de bollen op een gezamenlijke wortelstok. Recent onderzoek heeft aangetoond dat soorten met een wortelstok gedurende de evolutie van het geslacht meerdere malen zijn ontstaan. Bij de soorten met een wortelstok is ook weer een onderscheid mogelijk in soorten met een horizontale- en soorten met een verticale wortelstok. Ze kunnen dus niet, zoals in oude indelingen van het geslacht, in een aparte sectie *Rhiziridium* worden ondergebracht. De meest recente indeling van het geslacht werd in 2006 gepubliceerd door drie Duitse taxonomen. Nikolai Friesen, werkzaam in de Botanischer Garten van de Universiteit van Osnabrück werkte samen met coauteurs Reinhard M. Fritsch en Frank R. Blattner, beide van de Genenbank in Gatersleben. In dit laatste instituut wordt al heel lang studie van *Allium* gemaakt met name door Peter Hanelt. De auteurs

Allium nutans 'Esmee'
(FOTO: PDJ)

onderscheiden in het geslacht *Allium* 15 ondergeslachten met in totaal 56 secties. Het aantal soorten hielden zij op het moment van de publicatie op ongeveer 780. Het geslacht was lang ingedeeld bij de Liliaceae. Daarna in de aparte familie Alliaceae. In het APG systeem is *Allium* thans als onderfamilie *Allioideae* geplaatst in de Amaryllidaceae. In de herkomstgebieden worden alle wilde soorten door de plaatselijke bevolking benut. Naast de soorten waarvan de bollen en het loof in cultuur als groente en keukenkruid worden gebruikt zijn er nog diverse waarvan het gebruik van het blad voor deze doeleinden eveneens interessant lijkt. Het basischromosoomaantal is 8 (x), maar ook chromosoomaantallen van 7 en 9 komen voor. Door polyploidie en dan vooral tetraploidie is het vaak hoger. De Zweed Albert Levan publiceerde in 1935 over chromosoomaantallen. Met name in *A. nutans* trof hij veel polyploidie aan met chromosoomaantallen oplopend tot 108. Bij planten met lage chromosoomaantallen vond hij veel steriliteit, terwijl de planten met hogere chromosoomaantallen juist fertiel waren. Hij bestudeerde

zeer grote aantallen planten. Omdat *A. nutans* vrij onbekend is, evenals het verschil van deze soort met *A. senescens*, onderzocht hij mogelijk toch de zeer variabele soort *A. senescens*. In zijn publicatie wijst hij overigens op de moeilijkheid van de identificatie.

Een bijzondere eigenschap van de soorten in het geslacht *Allium* is dat soortkruisingen in de natuur uiterst zelden voorkomen en ook in cultuur is het kruisen meestal moeilijk. Als het al lukt resulteert het vooral in steriele planten. Voor de sierteelt is het gunstig als de selecties weinig of geen zaden produceren. Als wel zaad wordt geproduceerd verdient het aanbeveling om na de bloei de zaaddozen te verwijderen voordat ze open gaan. Diverse soorten van het onderstaande sortiment groeien van nature op vrij vochtige standplaatsen, maar verdragen ook droogte in de zomer heel goed. Alleen de onderste bladeren verdorren dan. Ze gedijen het best op een voedselrijke bodem. Ziekten en plagen zijn nauwelijks van betekenis. Er kan soms aantasting zijn door de uienvlieg (*Delia antiqua*), maar bestrijding is zelden nodig.

Veredeling en selectie

Hoewel er van de soorten met een wortelstok een aantal al lang in cultuur bekend is en het blad en de bloemen soms in de keuken gebruikt werden, bleef selectiewerk nagenoeg uit. In de sierteelt speelden ze tot voor kort nauwelijks een rol. In Dr. B.K. Boom's Flora der gekweekte kruidachtige gewassen (1975) wordt geen van in deze bijdrage opgenomen soorten vermeld. In de eerste Naamlijst van vaste planten (1988) worden ze vermeld, maar zonder cultivars. In de meest recente van 2016-2020 zijn het er zes, waarvan drie van de auteur van dit artikel. Intussen is er echter in de Verenigde Staten een duidelijke impuls gegeven door het werk van Mark McDonough, Pepperell, Massachusetts, die daar zelfs de bijnaam The Onion Man heeft gekregen. Veel informatie over zijn veredelingswerk in *Allium* is te vinden op zijn speciale website: <http://www.plantbuzz.com>. Zijn belangstelling voor het geslacht *Allium* is heel breed, maar zijn selectiewerk gebeurt toch in hoofdzaak met enkele soorten met een wortelstok. Feitelijk zijn dit selecties uit zaailingen en is vaak niet duidelijk wat de ouders waren. Een aantal van de door hem benaamde cultivars is intussen ook in ons land aanwezig. Een aantal andere selecties heeft McDonough al of niet benaamd en er zijn foto's van op internet te vinden, maar hij heeft ze niet in de handel gebracht. Zijn belangrijkste introductie is *A. 'Millenium'*. Deze cultivar is voorgedragen door de Perennial Plant Association als plant van het jaar 2018. Het selectiewerk van de auteur van dit artikel begon in de tachtiger jaren van de vorige eeuw nadat uit zaden, afkomstig van botanische tuinen, een grote verscheidenheid van planten was verkregen. De aanzet gaf één bijzondere forse plant, die bleek te behoren tot de soort *Allium nutans*. Nakomelingschap leidde uiteindelijk tot de selectie en benaming van drie cultivars. Hiervan verkreeg *A. nutans* 'Caroline' na een veldkeuring van de Keuringscommissie in 2011 een Zilveren Medaille. Van *A. senescens* werden nog drie selecties benaamd en verder nog één van *A. angulosum*.

Sortiment

In het nu te behandelen assortiment gaat het vooral om de cultivars, waarvan de meeste van recente datum zijn.

Allium angulosum 'Sara'
(FOTO: PDJ)

A. angulosum L.

Vormenrijke soort met een groot areaal dat zich uitstrekt van Frankrijk tot in Siberië. De soort wordt soms verward met *A. senescens*, maar is goed herkenbaar aan de gekielde bladeren. De hoofdnerf is duidelijk voelbaar. De lengte van de smalle bladeren varieert van 25-40 cm en de bladkleur van donkergroen tot grijsachtig. Het blad is vergeleken met dat van *A. senescens* ook dunner. De bloemstengels zijn 40-65 cm lang. De bloemkleur is licht- tot iets donkerder lila.

A. angulosum 'Sara'

(Dr. P.C. de Jong, Doorn, 2011)

Tussen planten van verschillende herkomsten die in de loop der jaren werden verkregen viel er één op door de compacte groei en vooral door de intense, lila bloemkleur. Deze plant werd in 2011 door de auteur van dit artikel genoemd naar een van zijn kleindochters. Het lichtgrijze, 25 cm lange blad verschijnt vroeg in het voorjaar en blijft tot diep in de herfst. De lilapaarse bloemhoofdjes staan op 40-50 cm lange stelen. De rijke bloei duurt de hele maand juli. Het is een vaste plant die zich met zijn frisse bladeren ook goed leent voor gebruik in bloembakken met eenjarige.

A. angulosum 'Summer Beauty':

A. 'Summer Beauty'

A. 'August Confection':

A. senescens 'August Confection'

Allium 'Medusa'
(FOTO: WG)

A. 'Constellation'

(Mark McDonough, Pepperell, Massachusetts, Verenigde Staten)

Dit was de eerste selectie gemaakt door Mark McDonough. Het was een toevalstreffer uit verkregen zaad onder de naam *A. komarovii*, een synoniem van *A. thunbergii*. McDonough houdt het op een hybride met *A. nutans*, al lijkt het blad meer op dat van *A. senescens*. De bloemkleur is donker paarsrood. De plant bleek van onschatbare waarde bij zijn verdere veredelingswerk.

A. ledebourianum Schultes. & Schultes f.

Onder deze naam zijn planten met wortelstok in cultuur. De echte soort heeft geen wortelstok en bladeren die snel verwelken. Mogelijk betreft het *A. senescens* (subsp. *senescens*), die in hetzelfde herkomstgebied groeit.

A. 'Mauve Balls'

(Hans Kramer, Ede, 2017)

Verrast door de mooie bloemkleur en de rijke bloei van *A. 'Millennium'* besloot Hans Kramer zaad te winnen. Uit 500 zaailingen selecteerde hij deze 'Mauve Balls'. De kleur is iets lichter dan bij 'Millennium', maar het is een mooie bruikbare plant. De stevige tot 90 cm lange bloemstengels zijn getooid met tot 8 cm brede, fraai mauveroze getinte bloemhoofdjes. De bloei is van juli tot september. 'Mauve Balls' is een mooi alternatief voor de veel vroeger bloeiende bol-uien als 'Purple Sensation' waarvan het blad tijdens de bloei al afsterft. Het loof van 'Mauve Balls' blijft

Allium 'Millenium'
(FOTO: PDJ)

mooi tot oktober en is dieper van kleur dan bij *A. nutans* 'Caroline'.

A. 'Medusa'

(Hans A. Hansen, Zeeland, Michigan, Verenigde Staten, 2015)

Hybride die bij toeval ontstond uit een kruising tussen een kloon van *A. senescens* subsp. *glaucum* en een plant die als *A. tanguticum* wordt gekweekt. De echte *A. tanguticum* is echter een bol-ui die niet in cultuur is (zie ook onder *A. 'Summer Beauty'*). 'Medusa' wordt circa 30 cm hoog en beduidend breder. De sterk gedraaide bladeren zijn relatief smal (smaller dan bij 'Millennium') en groenblauw. De bloemen zijn paars en staan in circa 4,5 cm hoge en circa 5,5 cm brede bloeiwijzen. Deze cultivar werd geïntroduceerd door Walters Gardens, Zeeland, Michigan, Verenigde Staten. In de Verenigde Staten werd de plant gepatenteerd als 'Medusa'. Omdat de naam 'Medusa' al is gegeven voor een cultivar van *A. cepa* (consumptie-ui) zal de rasnaam bij registratie in Europa waarschijnlijk worden afgewezen. Hierdoor zal de onwenselijke situatie ontstaan dat één cultivar in de Verenigde Staten en Europa verschillende rasnamen heeft.

A. 'Millenium'

(Mark McDonough, Pepperell, Massachusetts, Verenigde Staten, 2000)

Deze sierui, die snel aan populariteit wint, is door Mark McDonough geselecteerd uit een 3e of 4e generatie zaailingen van *A. 'Satellite'*. De bloem-

Allium nutans 'Caroline'
(FOTO: PDJ)

Allium nutans 'Esmee'
(FOTO: PDJ)

kleur is nog wat intenser donkerroze-lila en de bloei vanaf eind juli is later dan die van 'Satellite'. De planten hebben mooi lichtgroen, tot 30 cm lang blad. De bloemstengels zijn 45-50 cm lang en de hoofdjes zijn 6 cm breed. Na de bloei hebben de zaaddozen een roodachtige kleur. Vergeleken met cultivars van *A. senescens* is de bloemkleur zeer apart. De Perennial Plant Association heeft 'Millenium' voorgedragen als plant van het jaar 2018.

A. 'Noneuq' (BALLOON BANQUET)

(David MacKenzie, Nunica, Michigan, Verenigde Staten, 2010)

Ontstaan als mutant in *A. 'Summer Beauty'*.

De plant groeit iets korter dan 'Summer Beauty' en de grijsblauwe bladeren zijn iets korter. Bloeit licht lavendelroze in juli.

***A. nutans* L.**

De bollen staan ingeplant op een forse wortelstok. Het lichtgrijze blad is tot 30 cm lang en meestal iets gedraaid. De soortnaam slaat op de aanvanke-lijk geknikte bloemstengels. Vlak voor de bloei zijn ze recht, stevig en 60-80 cm lang. In tegenstelling tot *A. senescens* komen de bloemhoofdjes niet gelijktijdig in bloei en duurt de bloei langer, n.l. van eind juni tot half augustus. Deze soort is van *A. senescens* te onderscheiden door de gevleugelde helmraden van de bloemen. De bloemhoofdjes hebben een diameter van 5-7 cm en de kleur is lilapaars. Een verschil met *A. senescens* is verder dat *A. nutans* van nature groeit op vochtige

standplaatsen, al verdraagt ze in cultuur droogte ook wel. Ook het herkomstgebied in Oost-Azië is veel kleiner en omvat Kazachstan, de Chinese provincie Xinjiang, Mongolië en aangrenzend Zuid-Siberië.

***A. nutans* 'Caroline'**

(Dr. P.C. de Jong, Doorn, 2006)

Zo'n 25 jaar geleden werd tussen zaailingen van *A. nutans* uit Siberië één zeer stevige plant gevonden. Uit nakomelingen hiervan werden er twee geselecteerd en benaamd, 'Caroline' en 'Esmee'. Het zijn vaste planten, die vroeg in het voorjaar gedraaide lichtgrijze, 40 cm lange bladeren ontwikkelen die tot diep in de herfst aanblijven. De bloemstelen hebben in knop een knik-kend hoofdje, maar bij de aanvang van de bloei, eind juni, staan ze rechtop, op 75-85 cm stevige lange stelen. De compacte hoofdjes zijn lilaroze en hebben een diameter van 6-7 cm. Tijdens de rijke bloei, die duurt van eind juni tot half augustus is er een zeer levendig insectenbezoek van bijen en ook vlinders. Deze cultivar werd in 2006 genoemd naar de dochter van de auteur van dit artikel. In 2011 werd door de Keuringscommissie van de KVBC na een veldkeuring een Zilveren Medaille toegekend.

***A. nutans* 'Esmee'**

(Dr. P.C. de Jong, Doorn, 2006)

Deze selectie verschilt van 'Caroline' in het iets bredere en niet gedraaide blad. De bloemstelen zijn met een lengte van 75-90 cm nog iets dikker

Allium nutans 'Isabelle'
(FOTO: PDJ)

en langer. De bloemhoofdjes zijn iets donkerder dan bij 'Caroline', meer lilapaars van kleur en hebben een diameter van 6,5-8 cm. De bloei begint in juli en duurt tot eind augustus. Werd in 2006 genoemd naar een van de kleindochters van de auteur van dit artikel.

***A. nutans* 'Isabelle'**

(Dr. P.C. de Jong, Doorn, 2006)

Deze selectie is minder fors dan 'Caroline' en 'Esmee'. Het bijzondere is de roomwitte-, soms iets rozeachtige bloemkleur. De bladlengte is 35-40 cm en de bloemstelen zijn 50-70 cm lang. De bloeitijd is van half juni tot begin augustus. Werd in 2006 genoemd naar de Franse schoondochter van de auteur van dit artikel.

***A. nutans* 'Pam Harper'**

(Plant Delights Nursery Inc., Raleigh, North Carolina, Verenigde Staten)

Een witbloeiende selectie die werd genoemd naar Pam Harper, die de plant had aangeboden aan

Plant Delights Nursery, Inc. Lijkt sterk op 'Isabelle', maar is iets kleiner.

***A. nutans* 'Superbum'**

Werd nog niet als levende plant geobserveerd en is bij de auteur alleen bekend van foto's. Die overtuigen niet echt dat het een cultivar van *A. nutans* betreft. De bloeiwijze is te los en het blad te donkergroen. Mogelijk behoort de selectie tot *A. senescens*. In 1997 werd 'Superbum' geregistreerd in GRIN (Germplasm Resources Information Network) door het United States Department of Agriculture. Verdere gegevens ontbreken.

***A. ramosum* L.**

Soort met een groot areaal van Kazachstan, grote delen van Noord-China tot in Mongolië en Siberië. Het smalle blad is gekield. De bloei is in juni-juli. De witte bloempjes hebben een rode nerf, soms is de gehele bloem roodachtig. Wordt soms verward met *A. tuberosum*. Zie aldaar.

Allium senescens 'Blue Eddy'
(FOTO: PDJ)

Allium senescens 'Lisa Blue'
(FOTO: PDJ)

***A. senescens* L.**

Deze soort heeft een areaal dat duidelijk uiteenvalt in twee delen. In het Europese areaal groeit een kleiner blijvende variant die bekend staat als subsp. *montanum*. De Aziatische variant subsp. *senescens* omvat Siberië, Noord-China, Mongolië en Korea. Groeit vaak op droge standplaatsen en is zeer variabel in forsheid en bladkleur. Deze laatste kan licht- tot donkergroen zijn of grijsachtig blauw. Het blad kan tot 40 cm lang zijn. De bloemstengels zijn vooral van de hoge typen minder stevig dan die van *A. nutans*. Een verschil is ook dat alle bloemhoofdjes vrijwel gelijktijdig in bloei komen en minder compact zijn dan die van *A. nutans*. De bloeiperiode varieert van eind juni tot eind augustus.

In de Verenigde Staten is *A. senescens* een populaire soort en er worden nog steeds nieuwe cultivars in geselecteerd. In 2016 introduceerde Hortech, Inc. (Spring Lake, Michigan) twee nieuwe cultivars. Van deze planten konden echter alleen de Amerikaanse handelsnamen worden achterhaald en niet de cultivarnamen, reden om ze hier niet apart op te nemen. Overigens zijn deze planten niet in Europa in cultuur. Het gaat om *A. senescens* COSMIC BLUE (iets gedraaid, licht blauwgroen blad en dof blauwpaarse bloemen op circa 35 cm hoge stelen) en *A. senescens* MINI MILLI (dichte pollen van groene bladeren en paarsroze bloemen op circa 45 cm hoge stelen).

***A. senescens* 'August Confection'**

(Mark McDonough, Pepperell, Massachusetts, Verenigde Staten, 2000)

Syn.: *A. 'August Confection'*

Een selectie uit de ondersoort *montanum*.

De bloemkleur is intens paarslila.

***A. senescens* 'Blue Eddy'**

(Mark McDonough, Pepperell, Massachusetts, Verenigde Staten, 2004)

Een zaailing van *A. senescens* 'Glaucum'. Vormt fraaie rozetten met grijsblauwe gedraaide bladeren. Verschilt niet of nauwelijks in blad, bloei-periode en bloemkleur van wat in Nederland in cultuur was als *A. senescens* 'Glaucum'. Omdat onder laatstgenoemde naam nog meer selecties in cultuur zijn kan 'Blue Eddy' het beste beschouwd worden als de selectie met de rozetten van gedraaide grijsblauwe bladeren. Bloeit vanaf half augustus met licht lilakleurige bloemhoofdjes.

***A. senescens* 'Blue Twister'**

(High Country Gardens, Santa Fe, New Mexico, Verenigde Staten)

Selectie uit zaailingen van *A. senescens*. Bladeren sterk gedraaid, blauwgroen. Bloemen lavendelroze. Veel overeenkomsten met 'Blue Eddy'. Waarschijnlijk niet in Europa in cultuur.

***A. senescens* subsp. *glaucum* (Schrader ex. Poir.)**

Dostál

Allium senescens 'Lisa Green'
(FOTO: PDJ)

Deze ondersoort uit Mongolië is niet in cultuur, maar de naam *glaucum* is gegeven aan grijsbladige planten in cultuur, onder andere aan de selectie met rozetten van gedraaide bladeren.

***A. senescens* 'Glaucum' Hort.**

Onder deze ongeldige naam zijn meerdere grijsbladige selecties in cultuur, onder andere één die vrijwel identiek is aan eerdergenoemde *A. senescens* 'Blue Eddy'.

***A. senescens* 'Lisa Blue'**

(Dr. P.C. de Jong, Doorn, 2008)

In 2004 werd door de auteur van dit artikel van een Amerikaanse botanische tuin een zaadmonster gekregen met de naam *Allium senescens* var. *glaucum*. Uit de zaailingen werden twee planten geselecteerd die opvielen door de mooie bladkleur. Het zijn beide vaste planten met kort loof dat al vroeg in het voorjaar verschijnt en het hele seizoen fris blijft. Het is duidelijk dat ze behoren tot de ondersoort *montanum*, een bergplant uit Europa. De compacte planten zijn 20 cm hoog. 'Lisa Blue' heeft intens grijsblauw blad. De diep lilapaarse bloemhoofdjes staan op 40 cm lange stelen. De rijke bloei is vanaf half augustus.

***A. senescens* 'Lisa Green'**

(Dr. P.C. de Jong, Doorn, 2008)

Het enige verschil met de voorafgaande 'Lisa Blue' is het zeer frisse, glimmende, vrij lichtgroene blad. Ook dit is een zeer compacte plant. Bloemstengels 35 cm lang. De bloemkleur is lichter lilapaars.

Allium senescens 'Meise'
(FOTO: PDJ)

Voor beide selecties geldt dat het blad smakelijk is. Beide cultivars zijn in 2008 vernoemd naar de echtgenote van de auteur van dit artikel.

***A. senescens* 'Meise'**

(Dr. P.C. de Jong, Doorn, 1980)

Een selectie die opvalt door het lichtgrijze blad en de vroege bloei van half juni tot half juli. Het is een vaste plant met, evenals bij *A. nutans* aanvankelijk een knikkend bloemhoofdje. Tijdens de bloei staat het echter recht op de 60-70 cm lange bloemsteel. De bloemkleur is lilapaars. De hoofdjes hebben een diameter van 5 cm. Deze rijkbloeiende plant werd door de auteur van dit artikel rond 1980 aangetroffen in een op dat moment verwaarloosde kwekerij in de Nationale Plantentuin van België in Meise.

***A. senescens* 'Pink Pepper'**

(Mark McDonough, Pepperell, Massachusetts, Verenigde Staten)

Een selectie uit *A. senescens* subsp. *montanum* met lichtroze bloemen.

***A. senescens* 'Pink Planet'**

(Intrinsic Perennial Gardens, Hebron, Illinois, Verenigde Staten, circa 2005)

Een selectie die opvalt door de compacte bloemhoofdjes, een eigenschap van *A. nutans*. Het zou een hybride tussen *A. senescens* en *A. nutans* kunnen zijn omdat ze vrijwel steriel is. De bloei-periode is in augustus.

Allium 'Sugar Melt'
(FOTO: PDJ)

Allium 'Summer Beauty'
(FOTO: PDJ)

Allium 'Tasty Surprise'
(FOTO: PDJ)

A. senescens 'Spirale': *A. spirale*

A. senescens 'Summer Beauty':
A. 'Summer Beauty'

A. spirale Wildenow

Soort uit Noordoost-Azië met gedraaide, fijn getande bladeren en licht roodpaarse bloemhoofdjes. De soort is niet in cultuur bekend is, maar de naam is in cultuur gegeven aan een selectie met lage rozetten van gedraaide bladeren, genaamd *A. senescens* 'Spirale', die ook bekend is onder de eveneens ongeldige naam *A. senescens* 'Glaucum'.

A. 'Sugar Melt'

(Mark McDonough, Pepperell, Massachusetts, Verenigde Staten)

Deze cultivar werd geselecteerd uit zaailingen van *A. senescens* 'Pink Pepper' (subsp. *montanum*). Hoewel McDonough geen soortnaam vermeldt lijken de planten toch in alles op de oudersoort. Bloemstengels 40 cm. Bloemkleur licht lila, bloeitijd vanaf half augustus. Het lijkt een iets grovere versie van *A. senescens* 'Lisa Green' met een iets intensere lilapaarse kleur.

A. 'Summer Beauty'

(Roy Diblik, Northwest Perennial Farm, Wisconsin, Verenigde Staten)

Syn.: *A. angulosum* 'Summer Beauty'
A. senescens 'Summer Beauty'

Deze cultivar is mogelijk een kruising van *A. angulosum* en *A. senescens*, al is er nauwelijks of

geen verschil met de laatstgenoemde. In de handel wordt deze cultivar vaak onder een van deze soorten gerangschikt en soms zelfs onder *A. tangutica*, een niet in cultuur bekende bol-uisoort uit China. Bloemstengels 65 cm lang, hoofdjes 5, 5 cm breed. De bloemkleur is lilapaars en niet verschillend van de mogelijke oudersoorten. De bloei is van half juli tot half augustus. De plant is in ons land in de handel en moet het vooral hebben van zijn cultivarnaam.

A. 'Tasty Surprise'

(Dr. P.C. de Jong, Doorn, 2017)

Ooit door de auteur van dit artikel verkregen met de naam *A. turkestanicum*, maar deze soort uit Centraal-Azië is een bolgewas en geen vaste plant. De plant lijkt sterk op *A. senescens*, Het blad is 35 cm en de bloemstengels zijn 70 cm lang. De bloei is vanaf eind juni. Bloemkleur licht lila. Komt al vroeg in het voorjaar in blad, wat beschadiging van de bladtopjes kan geven. Het bijzondere van de plant is het zeer smakelijke blad.

A. tanguticum Regel

Deze Chinese bol-ui is niet in cultuur. Vaste plant- uien onder deze naam zijn niet soortecht. Ook planten onder de naam *A. tanguticum* die als kruisingsouder zijn gebruikt (zie onder *A. 'Medusa'* en *A. Summer Beauty'*) kunnen niet soortecht zijn geweest. Het is onduidelijk tot welke soort de vaste plant- uien die onder de naam *A. tanguticum* worden gekweekt, behoren.

A. tuberosum Rottier ex Spreng.

Chinese bieslook, Knoflookbieslook

Een Chinese soort die al lang als groente in cultuur is en waar pas onlangs een wilde populatie van is gevonden in de provincie Shanxi. De soort wordt te weinig als sierplant gebruikt. Het blad blijft het hele seizoen groen en vanaf eind augustus is er nog een rijke bloei van witte bloemhoofdjes. *A. tuberosum* lijkt sterk op *A. racemosum*. Verschillen zijn de witte bloemblaadjes met een groene nerf en de vlakke bladeren. In cultuur zijn vooral vrij laag blijvende planten met bloemstengels tot 50 cm hoog. De late bloei in augustus-september maken de soort ook tot een waardevolle drachtplant. De bloeiperiode is lang omdat er een behoorlijke spreiding is in het bloeien van de bloemhoofdjes. Kan gemakkelijk van zaad worden gekweekt.

A. tuberosum 'White Dwarf'

Zoals de naam aangeeft een laagblijvende selectie, die vegetatief vermeerderd wordt. De herkomst kon niet worden achterhaald.

Literatuur

- BERGER, S.A., J. MC MAHON & E.R. WITKUS (1961): Naturally occurring polyploidy in the development of some species of *Allium*. *Caryologia* 14, 3, 383-389.
- DAVIES, D. (1992): *The ornamental Onions*. Batsford, Ltd., Londen, Verenigd Koninkrijk.
- FRIESEN, NIKOLAI, REINHARD M. FRITSCH & FRANK R. BLATTNER (2006): Phylogeny and new intrageneric classification of *Allium* (Alliaceae) based on nuclear ribosomal DNA ITS sequences. *Aliso* 22, pp. 372-395 2006, Rancho Santa Ana Botanic Garden.
- LEVAN, ALBERT (1936): Polyploidy and self-fertility in *Allium*. Hilleshog, Landskrona, Zweden.
- LI, QIN-QIN, SONG-DONG ZHOU, XING-JIN HE, YAN YU, YU-CHENG ZHANG, & XIAN-QIN WEI (2010): Phylogeny and biogeography of *Allium* (Amaryllidaceae: Allieae) based on nuclear ribosomal internal transcribed spacer and chloroplast *rps16* sequences, focusing on the inclusion of species endemic to China. *Ann Bot.* 2010 Nov; 106(5): 709-733.
- WILDE-DUYFJES, BRIGITTA E.E. DE. (1976): A revision of the genus *Allium* (Liliaceae) in Africa. Mededelingen Landbouwhogeschool 76-11. Wageningen.

Websites

- <https://www.farreachesfarm.com/Allium-s/2129.htm>
- <http://www.pacificbulbsociety.org/pbswiki/index.php/Allium>
- <http://www.plantbuzz.com/Allium/Allium.htm>

SUMMARY

Although most species are bulbous, a minority of the species in the genus Allium are herbaceous perennials. These clump-forming to spreading plants are described here. Over the last decades, several breeders have developed cultivars well-suited for garden and kitchen-use. Apart from the aromatic and edible foliage, the plants are worthy garden plants, offering many flowers occasionally backed by bluish foliage. The flowers attract many insects, such as honeybees and butterflies.